

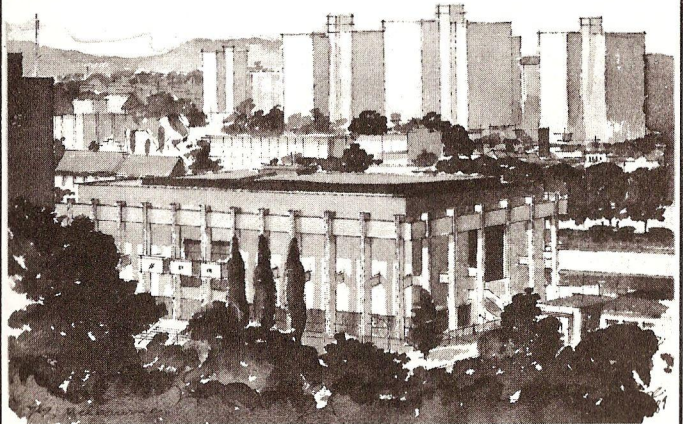
ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT 2

SAYI 14

MAYIS 1989

ŞAKUL GİBİ

MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı : 14 Yıl : 2 Mayıs 1989

Zincirlikuyu Cad. 9/13
Etiler 80600 İstanbul

Sahibi ve
Sorumlu Yönetmen :
Mişel MARGULİES

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonelere gönderilir. Dergide çıkan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez

YENİLİK BASIMEVİ
Tel. : 143 55 72 - 145 35 74

İÇİNDEKİLER

Kanunlarda Değişiklik	3
Türkiye Masonları Avustralya'da	6
İzmir Vadisinde Müzik	10
Coşkun Kırca ve Laiklik	13
Sanatkâr Kardeşlerimiz	15
Masonlukta Dış İlişkiler	18
Veciz Vecizeler	20
Nikâh Tesbiti Belgesi	21
İstanbul'dan Manchester'e	22
Hokus Pokus'u Müdafaa	26
Manisa'da Masonluk (1)	28
Masonların Dünyasından	30
Kareli Bulmaca	34
Adem Hürrem Birader	35

KAPAKTAKİ RESİM

Yük. Müh. Mim. Bülent Çetiner K'in
bir siyah-beyaz suluboya çalışması (1989) :
Melbourne (Avustralya) şehrinde,
Victoria Büyük Locasının Mason binası. (*Masonic Center*)

KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK

Prof. Dr. Ziya UMUR

"Masonlukta Gelenekler", sık sık bahsini ettiğim bir konudur. Yeni fikirlere fazla ihtiyacımız olmadığını, asıl işin, tatbikatı yerleştirmek olduğunu da tekrarlıyorum. Bazan sebepli, çok defa hiç sebep yokken, hareketlerimizin istikametini değiştirmekte bir fayda yoktur, aksine zarar vardır; bir insan, alıştığı yolda emniyetle yürür; her gün yol değiştirmek, onu yorar, diyorum.

Zaten Masonluğun prensiplerinden birisi de budur: "Masonlukta değişiklik ve icatlar yapmak kudretinin hiç bir şahıs veya şahıs topluluğunda bulunmadığını kabül edeceksiniz."

Ancak, bazı kardeşlerimde, şöyle bir tereddüdün uyandığını hissettim: "Eğer geleneklere riayet etmek", hiç bir şeyi değiştirmemek manasına gelen bir "tutuculuk" ise, bu hareket tarzı, her türlü gelişmeye mâni olmaz mı? Hayat şartları aynı yerde durmadığına göre, bizi idare eden kaideler de o şartlara uymak mecburiyetinde değil midir?

Bu düşüncede haklı bir taraf olduğuna şüphe etmediğim için, bir açıklamada bulunmak lüzumunu hissediyorum.

Böyle bir tereddüt, bizde, kanunları değil, kelimeleri bile her an değiştirmenin, iyi bir şey olduğu kanaatinden doğuyor. "Geleneklere riayet etmek", "muhafazakârlık"tır. Şimdi, kelimeleri değiştirelim: "Muhafazakârlık" ın öztürkçesi "tutuculuk" tur. Muhafazakârlığın "klasik" târifi vardır: "Terakkiyi (gelişme, ilerleme) âdetlerle (geleneklerle) telif etmek (uzlaştırmak); bugünkü gidişi geçmişe aşılama..". Bu demektir ki "muhafazakârlık", insanların aynı noktada duraklayıp kalmaları doğıldır. Buna "tutuculuk" mu diyeceğiz?

"Tutuculuk" ta, küçümseyici, kötüleyici (pejoratif) bir mâna bulunmaktan başka, bunu, daha da sapıttırarak "gericilik" diye tasrih edenler az değildir.

Şimdi, bir "sözcük değişimi" ile insanların muhakemelerinde bir sürü ters istikametlerin belirmesi mümkün olmaktadır.

Fakat biz, meseleyi ciddi olarak ele alalım. Hukukçu, insanların içinde yaşadığı "Adalet" duygusunun değişmediğini; "Kanun" ların, zaman ve şartlara göre değişmekle beraber, hep "aynı Adaleti" sağladığını söyler. "Hukuk zihniyeti" nin iktisab edilmesindeki zorunluğu da burada görüyoruz: Kanunlar değişecek, fakat, "Adalet duygusu" sâbit kalacak. İnsanların birbirleriyle olan münasebetleri nasıl değişiyorsa, onları düzene koyan kaideler de değişecek, ama, "Adelet Duygumuz" her zaman tatmin edilmiş olacak.

Bu meseleyi bir kaç satır içinde anlatmak, o kadar kolay değil!

Bir "Kanun Koyucu", hukuk kaidesini tesbit ederken, yani, kanunu yazarken, tarihi bir gelişin tâyin etmiş olduğu zaruretlere uymuş, belli bir devrin yarattığı ihtiyaçlara ve zihniyete cevap verecek formülleri tesbit etmiştir. Bu "kanun", belli bir zamanın ihtiyaçlarına karşılık olabilirken ve bir takım geleneklere, zamanın örf ve âdetlerine cevap verebilirken, bunu, değişmez prensiplerin temeli addetmek büyük bir hata olur. Çünkü, o kaidenin temeli olan tarihi muhit değişir, ihtiyaçlar yeni bir şekil alır: İzafe bir hukuk kaidesinin üstünde, ebedî bir binayı kurmak istemek, hayattan ayrılmak demek olur.

Hâl böyle iken, her "Kanun Koyucu", yapmış olduğu kanunun "ebedî" olmasının arzu ve iddia etmiştir; çünkü bu şekilde, idare etmekte olduğu topluluğun "emniyet" ini sağlamak istemiştir. Kanunun değişmeyeceğine inanmak, o kanuna karşı beslenen emniyet ve itimat hissini artırır. Bildiğimiz en eski kanun koyucu "Hammurabi" de, en büyük kanun koyucu sayılan "Justinianus" gibi, böyle düşünmüştür. Bunlar, kanunda "istikrar" istiyorlardı; kuvvete dayanarak idare eden kanun mümessilleri idiler. Emirlerine itaat ettirmenin bir yolu da bu idi: Kanunları değiştirmemek. Justinianus bu mevzuda son derece titizdi: İleride gelecek hukuçuların, Kanunlarına şerh yapmalarına bile izin vermiyordu: Kanunu tefsir edenlerin, gevezelik yaparak, kaideleri bozacaklarından korkuyordu (Tanta 21).

Bir taraftan, kanun, insanların ihtiyaçlarına göre değişir, diyoruz; diğer taraftan, kanun değişmezse, insanların içindeki emniyet hissi kuvvetlenir, diyoruz. Burada bir çelişki olduğu âşikârdır. Birbirleri ile telif edilmez gibi görünen iki uç... İşte mesele, bu iki uç arasında bir denge sağlamaktır.

Aşırı uçlardan birisi, hukukun hiç bir şekilde değişmeden, sabit kalmasıdır. Böyle bir hukuk telakkisine göre kanun, "Allah'ın emri" olarak kabûl edilmelidir. Hiç bir suretle değiştirilemez.

Aşırı uçlardan öbürü: Hukuk, insanların koyduğu bir takım emirlerden ibaret; aynı insanlar, keyifleri istediği zaman, bunları değiştirirler.

İşte, bu uçlardan her hangi birisine düşmek, insan hayatı için zararlı, hattâ tehlikelidir.

Eski çağın Roma Hukukunda, bu tehlike bertaraf edilmiştir. Hukuk, hakikaten, halkın içinden ve onun yaşayışından doğardı; halkın yaşayışını temsil eden Praetor ve Hukuk İlmi (Iurisprudentia) tarafından, *yaşayan bir varlık halinde* tutuldu. Kanun hükmü değişebilirdi, ama, hakikî bir zaruret hissedilmişse ve yavaş yavaş... O zaman, yapılan değişiklikler, çarpıcı olmaz, kimseyi rahatsız etmezdi.

O devir, Hukuk'un büyük devridir.

Zamanın şartlarına göre, kanunların değiştirilmeğe muhtac olduklarını, büyük Kanun Koyucular da, şüphesiz, biliyorlardı. Ezcümle bir az önce söylediğimiz kanunların değiştirilmesinde o kadar titiz emirler veren Justinianus, bunu iyi hissetmiştir: Fakat, diyordu, bu takdirde. İmparator'a müracaat edilmelidir: Allah, İmparator'u, o büyük sorumluluk mevkiine bunun için getirmiştir (Tanta 18).

Menşei dinî olan hukuklara gelince, onları kaleme alanlar da "kanun koyucu" 'lardır, şu farkla ki, otoritelerini, halktan veya kendi iradelerinden değil, çok daha yükseklerden, doğrudan doğruya Allah'tan aldıklarına inanırlar; bu suretle, koydukları kanunun değiştirilmemesine daha kuvvetli bir mesnet bulmuş olurlar: İlähî İrade.

Bunlar bile, yine de, "Zamanla ahkâm değişir" demek mecburiyetindedirler. Yalnız bu hüküm, hukukun her sahasına teşmil edilmemekte, formel olarak emredilmiş kısımlar, "nass" oldukları için, değiştirilememekte, geri kalan kısımlarda ise, tatbiki gayet güç olmaktadır. Dinî menşeli olan hukuk, sabit bir kalıp olarak kalır, insanların yaşama imkânlarındaki elastikiyeti ortadan kaldırır. Meselâ kadınların Miras hakkı, Faiz yasağı, bazı yemeklerin yasak olması, bugünkü hayata intibakı imkânsız görülen İbadet mecburiyetleri, v.s. gibi. Bunlar, değiştirilebilecek "ahkam" değil "nass" 'lardır.

Bizim maksadımız, prensiplerimizdeki değişiklikleri büyük bir teennî ile yapmak, laf olsun diye, usûl ve kaidelerimizi değiştirmemeğe dikkat etmektir. Yoksa, şartlar değişir, yani ihtiyaç hasıl olursa, değişiklik yapılması tabiidir:

Ancak, şartların değişip değişmediğini iyi kontrol etmek, değişiklik ihtiyacının hakikaten doğmuş olup olmadığına dikkatle bakmak lâzımdır. Unutmamalı ki Masonluk, günlük ihtiyaçların üstünde kalan bir takım yüksek düsturlarla idare edildiği için, günlük şartların değişmesi ona tesir etmez.

TÜRKİYE MASONLARI

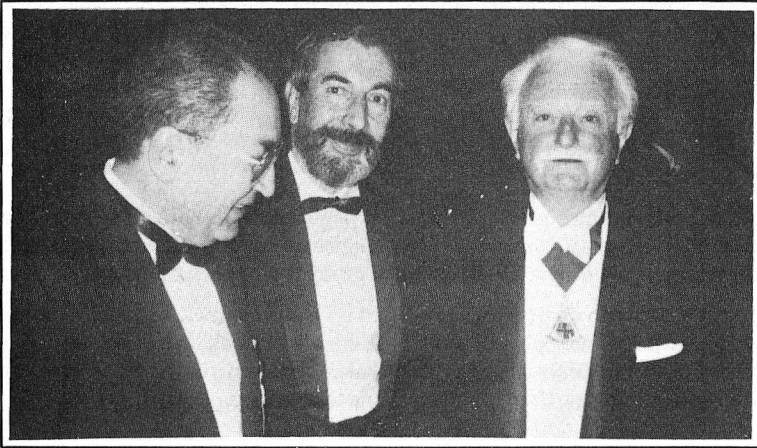
AVUSTRALYADA

MASONİK AĞIRLIKLI BİR TURDAN NOTLAR...

Can ARPAÇ
B. I. Nâ.

Ali Kaçel Kardeşimizin özenle düzenlediği tura katılarak, Victoria Birleşik Büyük Locasının 100. kuruluş yıldönümü ve Büyük Üstad is'adı törenlerine 5 Kardeş, 4 Hemşireden oluşan küçük bir grupla katıldık.

Sevim ve Reşit Ata, Can ve Rasin Gürmen, Ülkü ve Faruk Keskinel, Bülent Çetinor ve Nühket ile benden müteşekkil olan Hemşire ve K.'ler grubu, yaklaşık 30.000 Km.lik bir yolculuk yapmak suretiyle hem mutluluğumuzu, hem Türk Masonluğunu temsil etmek şerefini paylaştık.

B. Sek. Reşit Ata, B.I Nâ. Can Arpaç ve Victoria B.L.'sı Ön.B.Üs.'ı J. Connell K.'ler

Başlarında Victoria Birleşik Büyük Locasının Pek Sayın Büyük Üstadı John Connel Kardeşimizin bulunduğu 9 kişilik bir kurulun, Melbourne hava alanında bizi karşılamasıyla başlayan sıcak ilgi Avustralya'da kaldığımız sürece artarak devam etti. Kayıt işlemlerinden sonra bir kardeşimizin rehberliğinde 1969 yılında çalışmaya açılmış bulunan Masonic Center binasını gezdik. 7 mâbedi, kütüphanesi, müzesi, yemek salonları, sekreteryası, barı, 2500 kişilik konser ve konferans salonu, eğitim ve ezber odaları, Masonik eşya ve hatıra eşyası satılan standları ile dev bir dikdörtgen prizmaydı bu. Konferans salonunu ve yemek salonlarını ücret karşılığında dış âleme de açıyorlar. Yemek salonları hareketli bölmelerle büyültülüp, küçültülebiliyor. Mâbetlerin tavanları çok yüksek. Tabanları mavi zemin üzerine gönye pergel desenli halılarla kaplı. Tam ortada siyah-beyaz karelerden oluşan bir dikdörtgen var. Tavandan sarkan büyük bir G harfi bu dikdörtgeni ortalıyor. Orta sütunlar Üs. Muh. ve Nâzır kürsülerinin yanlarında. Doğuda Güneş, Ay, Yıldız ve üçgen içindeki göz yok. Güney duvarında, kapalı ve sürgülü bir dolap içinde çalışma tabloları, Güneydoğuda bir üçgen prizma içinde derece avadanlıkları, Kuzeydoğuda Loca Beratinin camlı bir çerçeveye koyulabileceği bir yer var. Yemin kürsüsü ise Doğunun basamaklarına çok yakın. Seyahat notlarının ilki olarak, Bü. Üs.'in yabancı konuklar için düzenlediği kabul töreninden söz edebilirim: Merkez binada bir tanışma kokteyli şeklinde geçen bu toplantıdan sonra, 124 No.lı Shakespeare Muh. Locasının Üs. Muh. İs'adına ve Agap sofrasına katıldık. Eşlerimiz ise Leonda Lokantasında düzenlenen müzikli bir akşam yemeğine gittiler. Ön. Bü. Üstadlardan Colbran Kardeşin yönetiminde baştan sona ezbere yapılan bir tören izledik. Sevgi sofrasında şerefe içilen kadehlerden sonra, bana da söz verdiler. Pek sayın Bü. Üs.'mız ve Türkiye Masonları adına sevgilerimizi dile getirmeye çalıştım ve Üs. Muh.'e Türkiye hakkında İngilizce kaleme alınmış bir kitap hediye edip, toplantıda bulunanları Türkiye'ye davet ettim.

15 Mart 1989 Saat 11'de, Belediye sarayında, Büyük Şehir Belediye Reisi Winsome Mc Caughey Hanımefendinin davetine katıldık ve aynı günün akşamı dünyanın en büyük 2'ci kapalı tenis kortunda yapılacak olan Bü. Üs. İs'ad törenine bizi otelimizden alan bir otobüsle gittik. Tribünler Mason eşleri, 15 yaş ve daha yukarı yaştaki Mason çocukları ile doluydu. Diğer bir deyişle herbiri onbire dolar ödeyen 18.000 kişinin ve Belediye Reisinin huzurunda yeni Bü. Üs. Justice Williams K.'in is'adı yapıldı.

Tenis kortunun tamamı gönye pergel motifleriyle süslü mavi bir halıyla kaplanmıştı. Tam ortada siyah-beyaz yer döşemesi ve Nazır kürsüleri bulunuyordu. Doğu anfi şeklindeydi. Üs. Muh. kürsüsü ile yemin kürsüsü bu anfinin ortasına konulmuştu. Anfinin üst basamaklarında kardeşlerden oluşan bir orkestra yer almıştı. Pek Sayın Bü. Üs. J. Connell Kardeş Locayı açtıktan sonra, Bü. Locaların kdem si-

rasına göre BÜ. Merasim Üs.'nın ve iki sıralı tören Üstadlarının eşliğinde salona alındık. BÜ. Üs. da, teker teker takdim edilen konuk BÜ. Üs. temsilcilerini Kuzey Doğunun ön sıralarına oturttu. Türkiye'yi ve Pek Sayın BÜ. Üs.'mızı temsilen katılmak şeref ve şansına sahip olduğum bu törende 30 yıllık Masonik hayatımın en heyecanlı anlarından birini yaşadığımı söyleyebilirim. Yemin dahil, baştan sona ezbere yapılan tören, konuk BÜ. Üs.'ların oturduğu sıralarına göre yaptıkları kısa konuşmalarla son buldu. Ben de Pek Sayın BÜ. Üs.'mız ve Türk masonları adına tebriklerimizi dile getirmeye çalıştım. Aynı gün akşamüstü, Masonik Merkezdeki 2500 kişilik salonda Bütün Kardeşlerin, adlarına ayrılmış yerlere oturduğu is'ad yemeği sonunda, armağan vermek ve konuşmak isteyen konuk BÜ. Üs. lara söz verildi. Alfabetik sıraya göre son söz Türkiye'nindi. Önce, Pek Sayın BÜ. Üs. Orhan Alsac Kardeşin İngilizceye çevrilmiş olan ve üç yerinde alkışlarla kesilen mesajını okudum. Ardından BÜ. Sek. Reşit Ata Kardeşimizin eşliğinde BÜ. Locamızın armağanlarını sundum.

Yerimize döndüğümüzde gerek Reşit Kardeşimizin, gerekse benim etrafım Türkiye hakkında bilgi almak isteyen kardeşlerle dolu idi. Bu arada eşlerimizin de katıldıkları yemekte çok büyük ilgi gördüklerini belirtmek isterim.

Melbourne'daki Masonik programımız, 17 Mart akşamı Southern Cross otelinde katıldığımız Yüzüncü yıl balosuyla sona erdi. Çeşitli ülkelerden kardeşlerimizin masamıza kadar gelip bizimle ilgilenmeleri gecemize ayrı bir renk kattı.

100 Yıl Balosunda Türkiye Masası

18 Mart'ta Sydney'e geçtik. Herşeyden önce Sydney'de yerleşmiş bulunan Ertuğrul İncekara Kardeşimize, eşi Gülçin Hemşiremize, oğlu Ömer Kardeşimize ve halen bir Locanın Üs. Muh. Ali Kardeşimize gösterdikleri anlatılamaz yakınlık için şükranlarımı sunmak istiyorum. Bu Kardeşlerimizin de bize katılmasıyla küçük bir Türk grubu olarak, Sydney'in banliyösü diyebileceğimiz Burwood'daki Mason

Lokalinde çalışan "The Rose of Sharon" Muh. Locasının 107 nci Üs. Muh. İs'adına ve Agap sofralarına katıldık. İs'ad töreni genel hatlarıyla bize benziyordu. Ezberden yana görevliler zaman zaman zorlanmakla beraber, töreni ritüellerini açmadan bitirdiler. Ardından kardeşlerin servis yaptığı basit bir menü ve sembolik bir piyan-gosu olan kardeş sofralarına katıldık. Yemek sırasında Bülent Çetiner kardeşimiz Hürriyet Muh. Locasının bijusunu yeni seçilen Üs. Muh.'e hediye etti. Yemeğin sonunda, o akşamki yemeği pişiren ve bir tanesi yeni Üs. Muh.'in eşi olan dört hemşire, salona davet edilerek alkışlandılar.

Diğer bir deyişle "Rose of Sharon" Locasının yemeklerinde garson ve aşçı, Hemşireler idi.

Sydney'de Masonik açıdan diğer bir aktivitemiz, New South Wales Birleşik Bü. L.'sı Bü. Üs.'ı Ronald Johnson Kardeşimizi ziyaretimiz oldu. İrlanda Büyük Üs-tadiyla eşi Hemşiremizin de katıldıkları bir sabah çayından sonra Bü. Locamızın armağanlarını Johnson Kardeşimize sunduk. O da Reşit Kardeşimize ve bana Masonik desenli birer çift koldüğmesi hediye etti.

İzlenimlerimi hepimizin bildiği bir gerçeği tekrarlıyarak bitirmek istiyorum. İnsanlar arasında renk, dil ve din farklarının önemini yitirdiği Masonluk dünyasının küçücük parçaları olarak tek başımıza belki fark edilmeyebiliriz. Ama bütün insanların mutluluğu için sevgi ve içtenlikle el ele verdiğimiz zaman ortaya çıkan mozaik, ihtiyar Dünyamızın en görkemli yapıtı olarak sonsuza kadar kalacaktır.

Sydney'deki Türk K.'lerle Rose of Sharon L.'sında.

İZMİR VADİSİNDE MÜZİK

Üner BİRKAN

İzmir Vadisi K.'leri birkaç yıl önce bitirdikleri güzel lokallerinin önemli bir eksiğini tamamladılar: Geçen yılın sonlarında, İzmir'deki

14 Muh. L. K.'lerinin katkılarıyla, bir konser piyanosu satın aldılar. "Th. STEINWEG/BRAUNSCHEWIG" markasını taşıyan bu yarım kuyruklu piyanoyu lokallerinin yemek salonunda, güzel bir köşeye yerleştirdiler.

Piyanonun alınmasından sonraki aşama, elbette bu güzel konser aletinin, alınış amacına en uygun yolda kullanılmasını sağlamak olmalıydı. İzmir'li K'lerimiz bu yolda ilk adımı 25 Mart 1989 Cumartesi akşamı düzenledikleri bir "Flüt-Piyano Resitali" ile attılar. Olayın anlamını ve güzelliğini artıran bir başka özellik, resitalin,

İzmir vadisi, "A" mabedinde: Şefika Kutluer Mahtuf Köz

benzersiz bir konser salonu olarak düzenlenen, "A" mabedinde verilmiş olmasıydı. Böylece, İzmir Vardisi'ndeki K. ve H.'ler, Masonların İzmir'de böyle bir atmosferde, "Beyaz Celse" niteliğinde düzenledikleri, belki de ilk müzik etkinliğini gerçekleştirdiler ve böyle bir mutluluğa tanık oldular.

Müzik ile Masonik yaşantı arasındaki bu olağanüstü birleşmede görev alan sanatçılarımız,

Flütist Şefika Kutluer H. ile piyanist Maktuf Köz'dü . Kutluer H. bu görevi, Ankara Ahiler Muh. L.'sından Refik Kutluer K.in eşi olması dolayısıyla, büyük bir özveri ve sevinçle kabul etmiştir. Yurt içinde ve dışında beğenilen bu seçkin sanatçı, İzmir Devlet Senfoni Orkestrası'nda "Solist" olarak görevli olduğu için, bir yıla yakın süredir İzmir'le bir yaşam bağı da kurmuştu. Sevgili Kutluer'ler resital-

Soldan Sağa: M. Köz, B. Tantürk K., Birkan H., Ü. Birkan K., Kutluer H., R. Kutluer K., Tantürk H. ve Günay H.

**HKEMBL
İZMİR ŞUBESİ**

(Piyanomuzun Kutlanması Amacıyla)

25 Mart 1989 Cumartesi
Lokalmizde

Resital

Şefika KUTLUER (Flüt)
Mahtuf KÖZ (Piyano)

W. A. MOZART
R. DRIGO
M. RAVEL
A. TASSINARI
F. DOPPLER

Resital - 18.30
Kokteyl: 19.30-20.30
(Tüm KK. ve HH. davetlidir.)

Kıyafet: Koyu Elbise

Mabedin huzur dolu atmosferinde, çok sayıda K.'imiz ve H.'imiz, flütün parlak, yaşama seviyesi dolu tınısını ve yeni piyanonun, çok sesliliği sağlayan zengin, dolgun katkılarını büyük mutluluk duyguları içinde dinlediler, değerli genç sanatçıları yürekten alkışladılar. Sonra da, lokalde Işın Muh. L. K.'lerince düzenlenen kokteylde buluşarak, bu unutulmaz "Müzik Akşamı" nı noktadılar.

den önceki hafta içinde Ankara'dan İzmir'e gelerek, K.'lerin konduğu oldular.

Resitalin programında, Flüt-Piyano ikilisi ve yalnız flüt için şu parçalar yer alıyordu:

W. A. MOZART: *Andante*

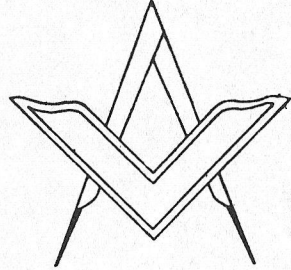
R. DRIGO: *Sérénade*

M. RAVEL: *Habanera*

A. TASSINARI: *Il Fauno* (yalnız flüt için)

E. ZEKİ ÜN: *Yunus'un Mezarında* (Giriş bölümü, yalnız flüt için)

F. DOPPLER: *Macar Fantezisi*

COŞKUN KIRCA, ÜÇ LOCA ve LAİKLİK

Şinasi AFACAN

Akıl ve Hikmet Muh. L.'sı, 10 Mart 1989 Cuma günü saat 18.30 da, aynı gün çalışmakta olan Erenler ve Güzel İstanbul Muh. L.'ları ile birlikte haricilere açık bir konferans düzenledi.

Eski Büyükelçi, gazeteci-yazar sayın Coşkun KIRCA (1) tarafından verilen "LAİKLİK" konulu konferansa P. S. Bü. Üs. Orhan ALSAÇ K.'imizin Ankara'dan gelerek katılmaları, toplumumuzun konuya verdiği önemi belirtmesi bakımından dikkate değerdi.

Kardeş L.'ların Üs. Muh.'leri ve değerli K.'leri ile K.'lerimizin yakını harici ziyaretçiler, konferansı dikkat ve ilgi ile izlediler.

Akıl ve Hikmet Muh. L.'sı Ön. Üs. Muh.'i Doğan Barış K. açış konuşmasında Sayın Coşkun Kirca'nın kısa biyografisini vererek tüm K.'lerimize ve harici ziyaretçilere teşekkürlerinden dolayı teşekkürlerini sundu.

Sayın Coşkun KIRCA Robert lugatının Laikliği "Sivil toplum ile dini toplumun, devletin hiçbir dini yetki ve kiliselerin de hiçbir siyasi yetki kullanamayacakları tarzda, birbirinden ayrılması doktrindir." şeklinde tanımladığını belirterek, laikliğin doğuş ve gelişimini:

"Aydınlanma Felsefesi'nin 17. asırdan sonra ve bütün 18. asır boyunca yayılması, laiklik fikrinin gelişmesinde büyük bir rol oynamıştır. Aydınlanma felsefesinin etkisi altında ilk laiklik Amerika'da, ikincisi 19. asırda Fransa'da teessüs etmiş, fakat bir müslüman devletin laik oluşu ilk defa 20. asırda Atatürk tarafından gerçekleştirilmiştir.

Atatürk'ün getirdiği laiklik kavramı bir üçüncü boyut kazanmıştır. O da Laikliğin kendisini koruma hakkına sahip olmasıdır. Laik devlet kendisini koruyacağı içindir ki, dini faaliyetleri kontrol edecektir. Bu üçüncü boyut Türkiye'nin müslüman bir devlet oluşundan doğmuştur." şeklinde ifade etmiştir.

Burada birkaç satıra sığdırmaya çalıştığım laiklik kavramının dünyada nasıl

geliştiğini, Türkiye'de nasıl tecelli ettiğini etraflıca açıklayan Sayın Coşkun KIRCA sözlerine Öyle son verdi:

"Bir toplum seçkin zümreleri olmadan yaşayamaz. Toplumlari değiştiren, toplumlari ilerleten seçkin zmrelerdir. Seçkin zümreler kendi değerlerine olan inançlarını kaybederlerse o cemiyet batar. Bu değerlere canlarıyla ve ruhlariyla bağlı olan insanlar bu mücadeleyi vereceklerdir. Sizler bana bugün bu inanci verdiniz."

P. S. B. s. Orhan ALSAÇ K.'imiz, Sayın Coşkun KIRCA'ya teşekkür etti ve tüm K.'lere zevkli bir akşam yemeği diledi.

Kısa bir aradan sonra birlikte yenilen akşam yemeği sırasında konuşmalar aynı konu etrafında cereyan etti. Ziyaretçi Sayın Ord. Prof. Reşat Kaynar ve bazı K.'ler sohbetleriyle ve anilariyla konuyu daha bir zenginleştirdiler.

(1) : *Sayın Coşkun KIRCA, MEHMET ALİ HAŐMET KIRCA K.'imizin oğludur. Mehmet Ali Haşmet Kırcı K.'imiz hakkında geniş bilgi Şakul Gibi dergisi'nin 4. sayısında dır.*

AKLAR ve KARALAR

**Dr. Müh. Mim.
M. Tuğrul KIRMIZI**

Bir evet için mi bütün mrmz?
Bir hayır için mi bunca kuşkular?
Doyumsuz bir evet için lrz,
Anlamsız bir hayırda yanar sular.

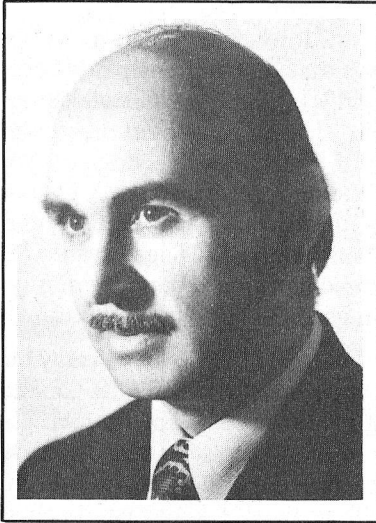
Evellerde kardeşliği ver bana.
Hayırlarda kararmanın geceler.
Ne kadar zorlu olsa bilmeceler,
Doğrusunu söyler Kardeşler bana.

MART 1989

**SANATKAR
KARDEŞLERİMİZ (8) :**

İBRAHİM ERSARAÇ

Op. Dr. Ahmet AKKAN

İbrahim Ersaraç K.

Daha ilkokul sıralarında resim çizmesini ve boyamasını seven, 1928 yılında Bursanın Kemalpaşa kazası doğumlu kardeşimiz İbrahim Ersaraçın, 16 yaşında Halkedevleri Kuruluş Yıldönümü Sergisi'nde birincilik ödülü alışı ona resim ve karikatürü meslek olarak seçmesinde büyük amil olmuş. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümünü tamamlayan Ersaraç, emekli oluncaya kadar muhtelif liselerde resim öğretmenliği ve 1958-1966 yıllarından da Doğan Kardeş dergisinin resim ve karikatür işleri yöneticiliğini yapmıştır. Hemen bütün karikatür dergilerinde karikatürleri olan İbrahim Ersaraç, yurt içi ve yurt dışı birçok sergilere katılmış, İtalya-Tolentino, Bulgaristan-Gabrovo Uluslararası Karikatür müzelerinde ve bazı özel koleksiyonlarda karikatürleri vardır.

Kardeşimizin karikatür haricinde, yağlı boya, guaş, sulu boya ve gravür çalışmaları mevcuttur. Resimde empresiyonist üslupta, figüratif çalışmaları yanında Varlık Yayınevinin bir çok kitabında kapak ve iç konularda illüstrasyon çalışmaları ile temayüz etmiştir.

Karikatür ve resim sanatının günümüz düşüncesi ve bilhassa Masonluğa ve Masonluğun sa-

nat'a etkileri hakkındaki sorumuza şu şekilde cevap vermiştir:

"Geçmişinde bir Nasreddin Hoca, bir Karagöz yatan Türk mizahı, karikatürde 1870 yılından bu yana çok maceralı dönemler yaşadı. Belirgin özelliklerle, Cem, Cemal Nadir ve Ramiz den sonra 1950'li yılların karikatür kuşağı ile uluslararası bir çizgiye ulaştı. Bir Steinberg, Tetsu, Kambiz ya da

Nurten ve İbrahim Ersaraç

Zabranski'yi anlamak için onların dillerini bilmeye hiç gerek kalmıyor. Çünkü karikatür, çizgi ile, kendini anlatabilecek seviyeye ulaşmıştır, artık ...

Bilindiği gibi, Masonlukla plastik sanatlar içiçe girmiş ve birbirini tamamlamışlardır. Çekici eline alan çırak, ham taşı yontarak, fazlalıkları atarak onu arındırır ve fikir mabedinin inşasında kullanılacak bir forma sokar. Büyük neykeltraş Rodin " bir heykeli yokuş aşağı yuvarlayın, aşağıda kalan ne ise, esas heykel odur." der. İşte fazlalıklardan arındırılmış ham taşın hazırlanması budur.

Sütunların manaları, aynen sanattaki esaslı prensiplerle beraberlik taşırlar. Hele Güzellik sütunu... Hiç bir sanat eseri düşünülemez ki, iyiye güzele, doğruya yönelmemiş olsun. Totemik Eyzies, Altamira mağara figüründen Henri Matisse, Chagall, ya da Picasso desenine kadar hepsinde aynı gerçeği bulmak mümkündür.

Şakul diklik, tesviye yatay bir çizgi içerisindeki manadır. Sanatta dinamik ve statik konum gibi. Zaten büyük ressam Mondrian da başarılı soyut kompozisyonlarını dik ve yatayın kanavasında oluşturmuyor mu?

Masonluk ve sanatın bu içiçe-
liği, benim mütevazı çalışmalarımın içerisinde de kendini gösterecektir muhakkak ... "

1950 kuşağının devamı içerisinde yer alarak, çizgide hareket komiği tarzı ile çalışmalarını sürdüren kardeşimiz, yavaş yavaş yaradılışını muhterem Nurten hemşire-

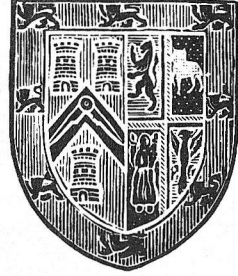
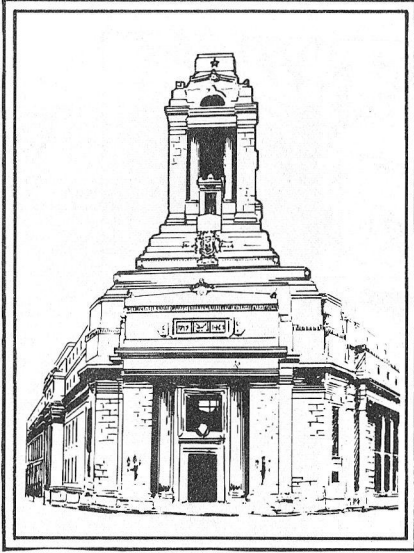
miz tenbih etmekte imiş. İşe koyulmasında kendisini hemen havaya sokarak işi tamamlama hususunda büyük yardımlarda bulunup çalışmalarının sonuçlanmasını sağladığını öğrendikten sonra, bu değerli ve sevgili kardeşimizle sohbetimize son verdik...

FRANMASONLUKTA DIŞ İLİŞKİLER

(İngiltere Birleşik B. L.'sınun diğer Masonik teŐekk.lerle olan iliŐkileri)

İngiltere Birleşik B. L.'sı B. L. Kurul'u (*) tarafından
yayınlanmıŐtır. Londra 1989

*İngiltere Birleşik B. L.
Locasının merkez binası
ve B. L. arması*

GİRİŞ

Bu broŐ.ür, "Masonluk Nedir" adlı broŐ.ürde geçen bir konuyu açmak maksadı ile hazırlanmıŐtır. İngiltere Birleşik B. L.'sınun, başka Masonik otoritelerle olan münasebetlerini izah etmektedir.

Birçok müstakil Büyük Loca, İngiltere Birleşik Büyük Locasının, tarihi boyunca ortaya koyduğu prensip ve standartlara benzer prensip ve standartları havi bir Franmasonluk uygulamaktadır.

Bir Büyük Locanın, İngiltere Birleşik Büyük Locası tarafından muntazam tanınması için, aşağıdaki standartlara uyması gerekir.

* Ya muntazam bir Büyük Loca, ya da herbiri muntazam bir Büyük Locadan berat almış üç veya daha fazla Loca tarafından kurulmuş olması lazımdır.

* Hakiki manada egemen ve müstakil olmalı, jüridiksyonundaki temel Masonluk (yani Çıracak, Kalfa ve Üstat Mason dereceleri) üzerinde tartışılmaz otoritesi bulunmalı ve bu otorite başka hiç bir Masonik örgüte tabi veya paylaşılmakta olmamalıdır.

* Jüridiksyonundaki Masonlar erkek olmalı ve Locaları, kadın üye kabul eden Localarla hiç bir Masonik temasta bulunmamalıdır.

* Jüridiksyonundaki Masonlar bir Üstün Varlığa inanmalıdırlar.

* Jüridiksyonundaki bütün Masonlar yeminlerini Mukaddes Kitabın (yani İncil) veya yemin eden kişice mukaddes sayılan kitabın üstünde veya görünür şekilde önünde etmelidirler.

* Büyük Loca veya ona bağlı Localar çalışırken, Masonluğun Üç Büyük Nuru (yani Kutsal Kitaplar, Gonya ve Pergel) mutlaka teşhir edilmiş olmalıdır.

* Loca içinde din ve politika tartışmaları yasaklanmış olmalıdır.

* Mesleğin yerleşmiş prensip usul ve akidelerine ('Eski Yükümlülükler') uymalı ve Localarında da bunlara uyulması konusunda ısrarlı olmalıdır.

Gayri Muntazam veya tanınmayan Büyük Localar

Bu standartlara uymamakla beraber kendilerine Masonik diyen bazı teşekküller vardır. (mesela bir Üstün Varlığa inancı şart koşmayan veya üyelerinin politikaya Mason olarak katılmalarına müsaade hatta teşvik eden kuruluşlar) Bu kuruluşlar, İngiltere Birleşik Büyük Locası tarafından, Masonik yönden muntazam olarak tanınmazlar ve bunlarla herhangi bir Masonik temas yasaklanmıştır.

EM.

VECİZ VECİZELER ...

- Gelişimler değişiklik değil, var olanların ince ayrıntılarıdır.
- Masonluğa kimin ve nelerin girdiğinden daha önemlisi, kalan şeylerdir.
- Değişken olan bizleriz. Masonluk değil.
- Tolerans taviz demek değildir.
- Fikirlerimiz: Eğer var ise - kendimize; eğer yok ise - başkalarına zarar vermemelidir.
- Çalışmalarımızda çok iyi zanaatkârlığa özenince, günün birinde bir de bakmışız ki, sanatkâr olmuşuz.
- Karşıt maddeler birbirlerini yok edermiş. Masonlukta ise tersine bunlar birbirlerini tamamlar ve katkıda bulunurlar.
- Moda canlılık ise de, canlılık gibi Masonluk da, moda olamayacak bir yaşamdır.
- Başkalarının düşüncelerini dinlemeden dinlemiş, anlamadan anlamış ve sonra da çok bilen gibi cevaplamağa heveslendilerse ... vay halimize.
- Sağlıklı karşıtlık, sağlıksız beraberlikten iyidir. Masonlukta sağduyu zaten karşıtlığı beraberliğe çevirir.
- Masonlukta güven, ilişkilerde karşılıklı saygı ve beğeni belirtisidir.
- Masonluğu değiştirme çabalarının, Masonluğa değil, kendimize dönük olmasını dilerim.

R.R.D.

(Masonluk camiasında nisbeten seyrek olarak aktedilen Nikâh Tesbiti törenlerinden sonuncusunda, yeni ve güzel bir uygulama olarak, yeni evlilere bir yemin belgesi takdim edilmiştir. Bu belgenin bir suretini aşağıda görebilirsiniz.)

ANADOLU MUH .: L .: SI
MASONİK NİKÂH YEMİNİ

*İhyanur'dan olma Bedriyeden doğma 5.3.1960 Tarih İzmir doğumlu
GÜL KIRMIZI ile
Fikret'ten olma Füsun'dan doğma 2.12.1948 Tarih Ankara doğumlu
TUĞRUL KIRMIZI'nın*

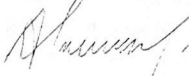
*Daha önce Medeni Kanunlara göre kıyılan Nikahları
26. Mart. 1989 günü*

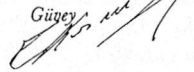
*Bu kezde Masonik usullere uygun olarak tesbit edildi.
Anadolu muh .: Loc .: Hemşire ve Kardeşleri huzurunda
yapılan bu törende ;*

*Evliliğin yüklediği karşılıklı mükellefiyetleri
Yerine getirecek kudreti nefsimizde hissediyor,
Bu beraberliğin devamı süresince,
Aşk, Sadakat, Hörmet ve itimat ile,
Birbirimize bağlı kalacağımıza
Namusumuz ve Vicdanımız üzerine Yemin ediyoruz.
Ev .: Ul .: Mi .: Yardımcımız olsun*

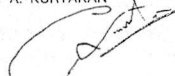
Gelin

ANADOLU MUH .: L .: SI SEKRETERİ *y.*

Güney

ANADOLU MUH .: L .: SI
ÜS .: MUH .:
A. KURTARAN

İSTANBUL'DAN MANCHESTER'E ANADOLU MUH. L.'SİNİN FESTİVAL LODGE'U ZİYARETİ

Doç. Dr. Ahmet KURTARAN

PROVINCE OF EAST LANCASHIRE
MANCHESTER DISTRICT No. 5
FESTIVAL LODGE No. 7605

Bro. İBRAHİM KAYHAN EGELİ
Worshipful Master

3 BIDSTON DRIVE
HANDFORTH
WILMSLOW
CHESHIRE
SK9 3BN

Telephone
Wilmslow 523884

24th January 1989

Dear Sir and Brother,

By command of the Worshipful Master I have to request your attendance at a regular meeting of this Lodge to be held at the Freemasons' Hall, Bridge Street, Manchester, on MONDAY, 6th FEBRUARY 1989 at 5-30p.m. prompt.

Yours fraternally,
JOHN A. HAIGH, P.Prov.S.G.D.
Secretary

DINNER 7-30 p.m.
DARK MORNING DRESS, WHITE GLOVES

Herşey, Londraya tayin edilen ve Modern Folk Üçlüsünün, 20 yıllık beraberliğinde müzik yaptığım, Ankara'da Doğu Muh. L.'sında aynı Locada çalıştığım, sevgili Kardeşim Selami Karabrahimgil'in bir telefonu ile başladı.

Devlet görevi nedeniyle bulunduğu Londrada tanıştığı Kardeşimiz Kayhan Egeli, Manchester'deki "Festival L.'sı Üs. Muh.'liğini bu dönem yürütecekmış.

Anadolu kardeşleride, yurt dışında, hele bir Türk Üs. Muh.'in yönettiği bir Locanın ziyaretinin çok anlamlı olacağına inanarak bu yolculuğa karar verdiler.

Herşeyden önce ziyaretin, İngilizce konuşulan bir Locaya yapılacağı nedeni ile, bu tür Localarda çalışmış tercübeli bir K. olan Haluk Bitek K.'in yazıhanesinde tedrisat başladı. Daha sonra İstanbul Vadisinde İngilizce çalışan Freedom'a topluca gidildi, çünkü Masonik Hitabet, Terminoloji İngilizce çalışan Localarda daha bir başka idi. Bu konudaki eksikliklerimiz ise ortadaydı. B. Sek. Reşit Ata K.'in ziyarete katılacak kardeşlerin adlarını Londra'ya ve Manchester'e bildirmesi ile ziyaretimiz resmileşti. Masonik pasaportlar çıkartıldı.

Şubat ayındaki bu ziyaret vesilesi ile kardeşler ile aileleri 20 kişilik bir grup oluşturuyorlardı.

Ziyaretin ilk durağı Londra'da, Modern Folk Üçlüsü ile Sheraton Otel'de bir konser verdik. Bu konserin davetlileri arasında "Festival" Locası Üs. Muh. Kayhan Egeli Kardeşte vardı. Tabii Biraderler ve Hemşireler biranda sevgi yumağı oluşturdular. Dünyanın neresine gitseniz Masonluğun sevgi halkalarından nasibinizi alırsınız sanıyorum.

Konser ertesi Anadolu K.'leri trenle Manchester'e ulaştılar. Tren istasyonunda Kayhan Egeli K.'imiz bizleri sevgi ile kucaklıyor. Otele yerleşme ve hemen kıyafet değişimi ile Manchester Mason mabedinin bulunduğu semte arabalarla hareket ediyoruz.

Mabet'lerin bulunduğu binanın karşısındaki Masonik dükkândan alış-veriş. Rozetleri, hatıra eşyaları, eldivenler, kravatlar, regalyaler, kitaplar. Bir an düşünüyorsunuz, bütün bunları Türkiye'de yapmak çok da zor değil. O da olacak inşallah deyip 250 yıllık binadan içeri giriyoruz.

Kayhan Kardeşimizin rehberliğinde tüm binayı geziyor, müzeyi, çalışma odalarını, bu amaçla inşa edildiği için her türlü idari ve sosyal ihtiyacı karşılayacak yapıyı hayranlıkla dolaşıyoruz.

Her Mabet, Envar ve Kardeşlerin soyunup-giyinecekleri bir ayrı oda ihtiva ediyor. Bu durum toplantılarda gerektiğinde günlük yaşantısında iş yerinde, gece katılacağı toplantısı için kıyafet giyme zorunluğu olanlara büyük rahatlık sağlıyor, sonuçta görsel disiplinde büyük bir beraberlik oluşuyor. Koyu renk (Siyah ceket), ince siyah-gri eski redingot pantolonu gibi bir pantolon, siyah kravat tüm loca kardeşlerince benimsenmiş görünümde.

Loca toplantı saatine kadar çok klasik bir atmosferde, Chesterfield deri koltuklarla ve klasik İngiliz geleneksel mimarisi ile bezenmiş bir salonda kahve-çaylarımızı yudumluyoruz. Bu vesile ile ziyaret edeceğimiz loca kardeşlerinden bazıları ile tanışıyoruz.

Toplantıdan 10 dakika önce, loca yan odasındayız, tüm Festival locası kardeşleri ile tanışıyoruz, hatta Envar Kardeşleri isimlerimizi dahi önceden öğrenmişler, bu ziyarete büyük önem veriyorlar, yakınlık ve sevgi gösteriyorlar.

Bu arada ilgimi çeken, ama son derece Masonik bir olay oluşuyor. Loca I. Nazırı ile Seremoni Üstadı beni dışarı alarak I. Derecede toplantı yapılacağını belirterek benden dereceyle ilgili işaret, kelime ve mükellefiyetlere ait sınav yapıyorlar, ve diğer konuk kardeşlerime kefil olmamı istiyorlar. Bir an düşünüyorum, tanımadığımız Loca ziyaretçi kardeşlerime aynısını yapsak, ülkemizde biraz garip karşılıklar ama onlara göre son derece Masonik ve Ritüellerede uygun zaten. Toplantıya giriyoruz, beni daha Loca açılışında Doğudan davet ederlerken Anadolu kardeşlerimi

de hemen yanımıza çağırıyorlar. Celse resmen açılıyor bizler kendi usulümüzce çıkar mükellefiyetlerini yerine getiriyoruz. Onlarınkinde bazı ayrıcalıklar var.

En etkileyicisi, canlı müzik, org ve tüm Loca 3 sesli şarkı söylüyor, gıpta etmemek elde değil. Localarımızda bu felsefeye uyan müzisyen sayısını artırmamız, bu konudaki eksiklerimizi süratle gidermemiz gereğini bir kez daha hatırlıyorum.

Gündemde , bizim için özel olarak bir tekris merasimi yapacaklar, ayrıca 1989 yılı görevlilerini 1 yılına seçecekler.

Ziyaretimize o denli önem vermişlerki, vadinin en yetkili Büyük Kurul Üyeleri, Büyük Görevliler, sırf bu ziyaretimiz için toplantıya katılmak üzere gelmişler.

Özel bir merasimle Büyük Üstad ve diğerleri içeri alınıyor ve kendilerine ayrılan yere geçiyorlar. Büyük Görevlileri kendi Tören Üstadı takdim ediyor ve onlara eşlik ediyor. İhtişam, disiplin, tevazu, sevgi her yerde davranışlara işlemiş.

Ve tören başlıyor. Ortada ne Ritüel var, ne de yazılı evrak, her şey ezbere, ve konuşmalar cevaplar çok tabii bir yapıda.

Aday alınıyor, bize benzer bir törenle Tekris işlemi sürdürülüyor.

Yemin Kürsüsü, Üstadı Muhteremin kürsüsü önünde ve üzerinde tek bir kitap açık, ve bu kitap da Masonik içerikli bir kitap, ancak yemin ettirilirken herkesin dini inançları doğrultusundaki kitabı getiriyorlarmış. Aday gözlerini açınca karşısında kitabı, üzerindeki sembolleri ve Üstadı Muhteremi görüyor. Bizim tekrislerimizin sonucu sanki daha ihtişamlı gibi geldi bana.

Loca Matrikülü 20-25 gibi rakamlar, bu sebeple çok sayıda loca var. İngiltere toplamında 600.000 Mason mevcut, 8.300'ün üzerinde Loca varmış. Bir anda 7.000'e varan üyemiz ve 90'a varan Loca yapımızı göz önüne getiriyoruz. Ancak bu Loca çokluğu, ayda 1 resmi toplantı imkanı veriyor. Diğer boş geçen 15 günde gelecek toplantının ezber provası yapılıyor. Bu işe, Ritüelleri ezbere okumaya çok fazla önem veriyorlar. Loca toplantıları devamınca, bizde ismen olan Gözcü, onlarda fiilen var. Tüm toplantı devamınca dışarıda bekliyor.

Londra'daki Büyük Mabedi, gün boyu, herkes, bir rehber eşliğinde ziyaret edebiliyor, o ihtişamı izleyip, masonluk hakkında bilgi edinip, eğer kendinde bu inanç varsa o yola eğiliyor. Toplantılar, tabii ki yalnız Masonlara açık. Yani yıllardır açılalım-açılmayalım diye tartışılır. Evet mabet kapıları herkese açık, ama sırlar, semboller bize ait, kalplerimizde.

Locadaki resmi toplantıdan sonra kardeş sofrasına iniyoruz. Bu arada Anadolu Locasının hediyesi olan, el işi tabak ve Üstadı Muhterem ile Nazırlara verilen Lo-

ca Bijuları büyük bir ilgi ve beğeni kazanıyor. Masonik müzik plağında merhum Orhan Tanrıkulu ve Cevat M. Altar K.'lerin kulaklarını çnlatarak, Seremoni Üstadına hediye ediyoruz, büyük bir alkış kopuyor.

Yemeğe hemen başlanmıyor, kardeşler bir 15-20 dakika, o sırada bir köşede açık bardan içkileri alıp, sohbet ediyorlar. 1 aydır görüşmeyen insanların, birbirine açlığını gideriyorlar.

Sonra herkes yerine geçiyor, Üstadı Muhterem oturmadan, oturmak yok. O yemeğe başlamadan yemek yemek yok, o veya onun adına söz veren Üstad kadehini kaldırmadan, içmek mümkün değil. Bu arada Loca çıraqları servisi yapıyorlar. Bilhassa konuşmaların geçtiği sıralarda, salonda hizmet eden garsonlar yok oluyor. Aralarında büyük bir tevazu var, harici alemde 3 kapı aşır ulaşmak açısında zorlanacağımız Scotland Yardın başındaki bir kardeş, icabında size şarap sunuyor.

Hasenatı, kardeşlik sofrasında ve açık olarak yapıyorlar. Herkes 1 pound veriyor. Ne fazla ne eksik, ama bu 1 poundlar 600.000 kişi tarafından verilince, Masonlar İngiltere'de bir gurur vesilesi olan İhtiyarları için Huzur evleri, çocukları için yurtları, kendileri için Mason hastahanelerini kurabiliyor ve işletiyorlar. Bir başka ülkede, hiç tanımadığımız insanların arasında, uzun yıllar birbiri ile dirsek temasında daymışçasına, büyük bir rahatlık, karşılıklı sevgi ve insanlık yararına bir dayanışmanın huzuru içinde o geceden ayrılıyor ve yine harici alemin o gürültülü yaşamına dönüyoruz.

(İki sene evvel, Londra'da, Stephen Knight adlı bir yazar, Masonluğu itham eden bir kitap yayınladı: *The Brotherhood* (Kardeşlik Cemiyeti) adını taşıyan bu kitap geniş yankılar uyandırmışken, yayınlanmasından kısa bir süre sonra Knight vef at etti. Kitabın popülaritesini gören Martin Short adlı başka bir yazar, *Inside the Brotherhood* (Kardeşlik Cemiyetinin İçyüzü) adı altında, ilk kitabın devamını yayınladı. Short'un yaklaşımı da Knight'inki gibi itham dolu. Hernekadar Masonluğu komik görüyorsa da, aynı zamanda bir nevi Mafya olduğunu ve üyelerinin de Omerta tipi bir ketumiyet ile bağlı olduklarını ispatlamağa çalışmakta. İngiliz günlük basını uzun süre işgal eden bu konu hakkında yazılan makalelerden biri de, aşağıda özetlenmiş tercümesini göreceğiniz Noel Ratcliffe'in yazısıdır. Emekli bir öğretmen ve belediye meclis üyesi olan Ratcliffe'in bu makalesi 22 Nisan 1989 tarihli *Guardian* gazetesinde çıkmıştır.)

BİRAZ HOKUS - POKUS'u

MÜDAFAA NİYETİNE

Noel RATCLIFFE

Martin Short'un kitabı hakkında yazı yazan bazı münekkitlerin, tekris merasiminden bahsederken, Masonların "yarı çıplak" olduklarını yazmaları düpedüz saçmalık: Yalnızca bir sıvanmış paça ve çıplak bir omuz. Papa da icabında diz çöküp toprağı öpmez mi? Böyle özel durumlarda elbette olağan dışı birşeyler olması gerekir.

Ben de bir zamanlar bir Mason idim. Nizamname gereği, hala öyle olduğum söyleniyor. Bir kerre girdin mi, çıkmak yok diyorlar. Tecessüs ve bir Mason oğlu olmamın yarattığı kolaylık yüzünden girdim. Bana göre olmadığını görünce, çıktım. Bunu da sadece, artık Loca toplantılarına gitmemekle yaptım. İstifa mektubum istenmedi. Çok kibar davrandılar. Hiç bir şey söylemediler. Bu işi ciddiye almadığımı düşünmüş olabilirler. Mesaj gönderildi; mesaj alındı. Bugüne kadar hiç bir masonik ayetullah canıma kıymağa da teşebbüs etmedi. Tekrisimde, gizli merasimlerde olan biteni ifşa etmeyeceğime dair bazı vaatlerde bulundum. Bazı meraklı arkadaşlarıma, "hayır, masonlar el sıkışırken birbirlerinin avuçlarını gıdıklamazlar" cinsinden negatif bilgiler vermenin dışında, vaatlerimi tuttum. Bugün bile, vaat vaattir.

Kapalı-kapılar-ardındaki olan bitenlere gelince, görüş ve düşünceler mizaç ve yetişmeye göre değişiyor. "Nur'a kavuşmadan" önce, hümanist meyilim olduğu için, bende iyi bir tesir uyandırmıştır. Loca açıldığı andan itibaren her söylenen, bir senaryodandır; hiç tuluat yok, riski fazla herhalde.

"Harici" dünyanın masonluğa bakışının bir ucundaki paranoya ve öteki uçtaki müphem şüphe, normal insanın değişik görülene olan nefretinden kaynaklandığı şüphesiz. Bazı kişiler model tren veya uçaklarla oynamaktan hoşlanırlar ve bunlar için "hiç büyümemiş" denilir. Başkaları ise, "gizli cemiyetler" olarak bir araya gelip, mistik işaretler edinmek, eski ve egzotik ritüeller uygulamak ve kendilerine ihanet edecek çete üyesinden kanlı intikam alacaklarını söylemekten hoşlanırlar. Yetişkin kişilerin nasıl böyle hareket edebildiklerine şaşmayın. Bunu bilinen tarih boyunca yapmışlardır ve bunu yapanların çok büyük çoğunluğu da akıllı ve tümüyle normal insanlardır.

Babam, ve daha bir çokları hiç saf insanlar değildirler. Rasyonel, akli selim sahibi ve dünyadan haberdar kişilerdir. "Olan-bitenler" mizaçlarına cazip geldi! Törenlerin renkli vakarı ve onları takip eden agaplar. Masonların, günlük yaşamda birbirlerine yardım ettiklerine gelince, Anglikanlar Anglikanlara yardım etmezler mi? Ya Rotaryenler veya Katolikler? Hiç bir trafik polisinin öz kardeşine ceza kestiğini gördünüz mü?

Bana öyle gelir ki Short ve Knight beylerin, masonik faaliyetlerin, normal olarak politikada, kullanılmış oto satışlarında veya banka çevrelerinde dönenlerden çok daha netameli olduğu iddiaları, insanların kuşkulu ve şüpheli konulara olan meraklarının ticari maksatla istismarından başka bir şey değildir.

EM.

MANİSA'DA MASONLUK (1)

1930-1989 ve İLERİSİ

Çetin TÜRKÇÜ

Masonluk nur'unu bütün dünyaya yaymak şüphesiz ki tüm kardeşlerin gönlünde yanan bir ateştir. Kardeşlik ve insanlık sevgisi yolunda büyük ilerlemeler yapmış olan Türk Masonluğu bu amaçla Anadolu'ya açılmak arzusunu ilk zamanlardan beri duymuştur. Osmanlı padişahı Üçüncü Sultan Ahmet zamanında başlayan ve önceleri yabancı obediyanlara bağlı loca çalışmaları şeklinde İstanbul'da yeşeren Türk Masonluğu, Meşrutiyetten önce Ankara, İzmir, Kayseri gibi Anadolu illerini nura kavuşturmuştu. Meşrutiyetin ilanından I.inci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar Mersin (1911), İzmit (1912), Sivas (1913), Malatya (1913), Elazığ (1914), İzmir (1918) gibi Anadolu illerinde Mason localarının faaliyete geçtikleri ve Türk Millî Mason Teşkilatına bağlı olarak çalıştıkları bilinmektedir. Kurtuluş savaşının kazanılmasından sonra da Anadolu'ya açılma gayretleri sürmüştü, Ankara (1925), Gaziantep (1926),

Samsun (1928), Manisa (1930) ve Bursa (1930) gibi illerde localar açılmıştı.

Ülker Mah. Muh.

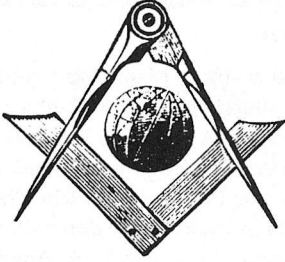
1918 yılında İzmir'de kurulan, Yunan işgali döneminde İstanbul'a nakdedilen ve kurtuluşu izleyen yıllarda yeniden İzmir'e kavuşan Güneş Mahfili, etrafına saçtığı nurdan yararlanacak ve bu nuru daha ilerilere yansıtacak evlatlarını doğururken bunlara Merih, Zühal, Satürn, Ülker gibi yıldızların isimlerini vermişti. İşte bu şekilde 10 Şubat 1930 tarihli patent ile Ülker Mahfili Manisa'da ilk tesis edilen Mason teşkilatı olarak Türk Masonluk tarihinde yerini almıştır. Kurucuları İsmail Mestan, Külahdaşzade Rıza, Mehmet Kâmil, Avukat Nahit Hilmi, Avukat Salih Sıtkı, Abbas Bekir, Galip Saffeti, Doktor Zühtü Kâmil, Kemal Ali ve Mazlum Kardeşlerdi. Sayılan Kardeşlerin tümü İzmirdeki localara mensup olduklarından, bu locayı öncelikle İzmir'in bir evladı

görmek doğru olacaktır. 58 numaralı Ülker Mahfilinin ilk Üstad'ı Muhteremi o zamanın Manisa Ziraat Bankası müdürü İsmail Mestan olup onu Kemal Şakir Alanbay izlemişti. Bu üstadların zamanında Manisa Belediyesinin üst katında çalışan Ülker Mahfili sonraları Abbas Bekir Kardeşin evinde toplanmaya başlamıştı. Ne varki, İzmirli Kardeşlerin büyük yardımlarıyla kurulabilen ve mühim görevlilerinin İzmir'de oturmaları nedeniyle çalışmaların aksadığı görülen Ülker Mahfilinin, Manisa'da mesaiye devam edemeyeceği kanaatine varılarak 22 Aralık 1931'de kapatılması kararı alınmıştı. Duruma çok üzülen Manisalı Kardeşlerin gayretleriyle ve Ülker Mahfilinin Manisa'da oturan Kardeşler tarafından yönetilmesi koşulu ile söz konusu karar kaldırılmış ve Külahdaşzade Rıza Üstad'ı Muhterem seçilerek iki yıl görev yapmıştı. Son olarak 1934-1935 yıllarında Avukat Kamil Aksoy Üstad'ı Muhterem oldu. Manisa gibi küçük bir ilde büyük güçlülere rağmen bu mahfil 7 Eylül 1935 tarihinde Yüksek Şura'nın uykuya dalma genel kararı alınıncaya kadar çalışmalarını sürdürmüştü. Bir daha hiç uyanmamış olan Ülker Mahfiline emeği geçen, Mason azmini, inancını ve kardeşlik sevgisini Manisa'da ilk kez yaymaya başlayan tüm kardeşlerimizi burada en derin saygılarımızla yadediyoruz.

Manisa Muhterem Locası'nın kuruluşu

Masonluğun Manisa'da yeniden kurulabilmesi için aradan 40 yılın geçmesi gerekti. Anadolu'da kurulan locaların kendine özgü ve bilinenlerin dışında güçlükleri olduğu için Ülker Mahfili'nin kapatılmasından edinilen tecrübelerle dayanılarak ve Anadolu'ya açılmanın gerekliliği inancı içinde ilk adım Manisa Muhterem Locasının İzmir vadisine bağlı kuruluşunu gerçekleştirmek olmuştur. Türkiye Büyük Locasının tesisinden sonra Manisa; Anadolu'da kurulması hedeflenen Masonik teşkilatın önemli bir basamağı olarak düşünülmüş, büyük bir cesaret, özveri ve coşku ile kuruluş hazırlıklarına başlanmış, Ülker Mahfilinin tesisinden 47 yıl sonra 11 Kasım 1977 Cuma günü Büyük Kaymakam Halit Arpaç Üstad başkanlığında İzmir'de yapılan bir seçimle 14 Üstad'tan oluşan bir görevliler grubu belirlenmişti.

(Devam edecek)

Masonların Dünyasından

YURT İÇİNDEN

* Geçtiğimiz haftalarda, İstanbul vadisinde, Nuruziya sokağında 19 numaralı binamızın cephesine, İstanbul'daki Macar sefaret erkânı tarafından bir mermer plaka çakılmıştır. Plakanın üstünde Franz

List'in bir madalyonu ve şu sözler görülmektedir:

"Evvelce burada bulunan binada ünlü Macar müzisyen FERENC LISZT 1847 yılında Sultan Abdül Mecid'in misafiri olarak oturmuştur."

* Bir davetiye:

Kıymetli Hemşirem,
Aziz Kardeşim...

SEZGİ MUH.:LO.:sının 15 NİSAN 1989 Cumartesi saat 18'de lokâlimizde yapılacak "TENUE BLANCHE" (Hemşirelere Açık Toplantı) celsesine ve İbrahim Gül kardeş ile Lütfiye Gül hemşiremizin Ma... nikâh törenlerine onur vermenizi kardeşçe sevgi ve saygılarımla rica ederim.

HAYATİ SEVGEN
ÜST.:MUH.:

GÜNDEM:

Saat: 18.00 - 19.00 Kokteyl
19.00 - 20.30 Çalışma
20.30 - 23.00 Yemek

* Oslo - İstanbul

27 Nisan 1989 / Perşembe
günkü normal çalışmaları için bir araya geldiklerinde İstanbul Vadedisinin 35 Numaralı Freedom Muh. Lo.'sı K.'leri ve görevliler biraz heyecanlı ve telâşlı gözüküyorlardı. Çalışmalarını İngilizce olarak yapan bu Lo. o akşam, Norveç'ten gelen yirmibir K.'imizle birlikte Hemşirelerine ev sahipliği etmeğe hazırlanmaktaydı. Norveçli K.'ler, evvelce üzerinde anlaşmaya varılmış olan program gereğince, Lo. açıldıktan sonra birer birer tanıtılarak, merasimle içeriye alınacaklardı.

Çalışmaya ayrıca, özel merasimle Mabede giren Bü. Üs. Kaymakamı Süha Aksoy K., Bük. Sek. Reşit Ata K. ve Bü. Hat. Yard. Sahir Akev K. ten oluşan Bü. Lo. Delegasyonu ve Ön. P.S. Bü. Üs.'lardan Necdet Egeran K. de iştirak ettiler. Program gereğince Freedom Muh. Lo. sı önceki Üs. Muh.'lerinden Halûk Bitek K. yirmi dakikalık bir konuşmayla ziyaretçilere Türk M. luğunun tarihi ve bugünü hakkında bilgi verdi. Buna Norveçli K.'ler kendi memleketlerindeki Masonik faaliyetlerin dünü ve bugününden bahseden, ayrıca mensup oldukları Lo.'ların önlük ve alâmetlerini anlatan konuşma ve gösterilerle karşılık ver-

diler. Freedom Lo. K.'lerinin Norveç Delegasyonuna, ve onların da Freedom'a verdikleri hediyelerin teatisinden sonra çalışmaya usulünce son verildi ve Mahfelden hep birlikte, Sheraton Otelinde ayrıca ağırılanmakta olan Hemşirelerle buluşmaya gidildi. Klasik Türk mutfağı örneklerinin mönü-yü teşkil ettiği K. Sofrası, Türkiye ve Norveç Devlet Başkanlarından başlayıp, karşılıklı Bü. Lo.'lar, vs.. şerefine kaldırılan kadehlerle geç vakitlere kadar neşe ve ahenk içinde devam etti.

Norveç Kafilesini oluşturan misafirler Oslo'nun 1. No.lu Beyaz Leopar, 8 No.lu Üç Sütun, 9 No.lu Üç Gül ve 35 No.lu Altın Mala Lo.'larına mensuptular. Sadece Hristiyan dininden kişilerin üye olabileceği Norveç jüridiksyonunun bu Muh. Lo.'larının hepsi Aziz Olaf'ın adıyla birlikte anılmaktaydı. Norveç kafilesinde evvelce bu memleketin Bü. Lo.'sında Bü. Üs. Kaymakamlığı yapmış bir K.'imizle birlikte yine Norveç Bü. Lo.'sında görev yapmış başka K.'lerimiz de bulunuyordu.

Norveçli misafirlerin Türkiye'yi ziyareti hemen hemen bir yıl öncesinden planlanmıştı ve ayrıntıları hususundaki muhaberat o zamandan beri, Freedom Muh. Lo.'sı Ön. Üs. Muh.'i Muhtar Katr-

cıoğlu K. tarafından yürütülmekteydi. Ziyaret sırasında herşeyin mükemmel olması için gerekli hazırlıklar da Freedom Muh. Lo.'sı s. Muh.'i İsmail İşmen K. başkanlığında, birincisi K.'lerimizden, ikincisi Hemşirelerden oluşan iki komite tarafından yapılmıştı. Norveç'ten ikinci bir grubun Türkiye'yi Eylül 1989'da ziyareti söz konusudur.

(Sayhan BİLBAŞAR)

YURT DIŐINDAN

* Saskatchewan (Kanada)
B.L.'sından

- İsat merasiminde irat ettiği nutukta, B. s. Donald A. Orr, halkla ilişkiler konusunda Öyle bir görüş beyan etti: "İyi halkla ilişkiler nedir? Basit olarak ifade etmek gerekirse, iyi çalıŐmanın kamu tarafından takdir edilmesidir. Aynı zamanda her Masonun, muhtelif derecelerde öğrendiklerini, günlük hayatında tatbik etmesidir. BaŐkalarını da düŐünün, yardım eli uzatın, kamu yararına iŐlerle, okullarla ilgilenin. Masonluğun bir hayat tarzı olduğu söylenir. Ne tıp bir hayat olduğu, bütün L.'ların envar ve üyelerine bağlıdır. Yaşama Őekliniz, halkla

iliŐkilerinizi yaratacaktır ...

... Sözlerimi Manitoba'lı B. s. Turnbull K.'in sözleri ile tamamlayacağım; "Őuna inanıyorum ki temel problemlerimiz L.'larımızın içindedir. Problem biziz."

- Aynı B. L. geçen yıl bir adet 70, bir adet 65 ve on adet 60 yıl bijusu dađıtmıŐtır. Dağıtılan elli yıl bijuları ise yirmi iki olmuştur.

- Başarılı bir L.'nın profili

Başarılı bir L.'nın önde gelen vasfı, L.'nın Mason ailelerini de ilgilendirmesi ve faaliyetlerinin, bulunduğu evre tarafından değer görülmesidir. Bugüne kadar iyi netice vermiŐ faaliyetleri Şöyle sıralayabiliriz:

1. Baba oğul ziyafetleri.
2. Aile piknikleri.
3. Masonik öncülük kamplarına gençler göndermek.
4. Masonik olayların mahalli gazetelerde ilan edilmesi.
5. Hak eden talabelere burs vermek.
6. Millî bayramlarda elenk koyma merasimlerine iştirak.
7. Münazara müsabakaları organize etmek.

*** İngiltere Birleşik B. L.'sından
Yardımcı B. Üs.'tan Beyanat
MASONİK DİSİPLİN**

Geçenlerde, "Observer" gazetesinde, Ocak 1980 yılında hırsızlık suçundan 10 yıl hapis cezasına çarptırılan iki Biraderin hala cemiyetimize üye olduklarına dair yazıyı okumuş veya bu konuyu işitmiş olabilirsiniz. Aslında bu olay üç Biraderi ilgilendiriyordu ve cezaları da 1980 yılının başında Freemason Hall'a (Masonların Binası) bildirilmişti. Bugünka standartlara göre, böyle bir hüküm neticesinde, harici aleme iade talebi otomatik olarak gündeme gelirse de, o zaman hiç bir disiplin tedbiri alınmamış.

Biraderler Ağustos 1986'da, iyi hallerinden dolayı erken tahliye edilmişler ve iki tanesi Masonik faaliyetlerine devam etmişler. Durum geçen sene Büyük Kurulun dikkatine getirilmiş ve Kurul bir komite kurarak olayları tahkik etmiştir.

Neticede Kurul, komitenin geriye şamil bir disiplin cezası tatbik etmenin doğru olmayacağı görüşünü kabul etmiştir.

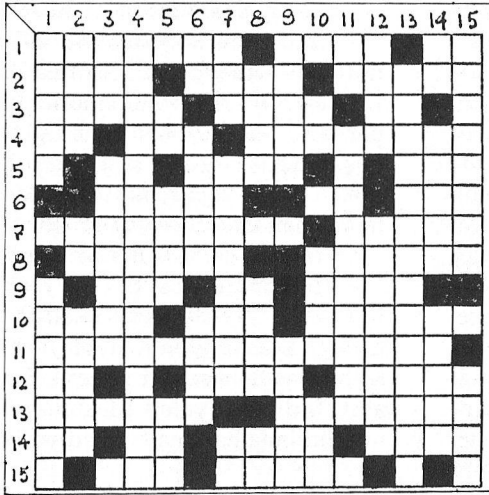
Mamafih, Haziran 1988'de yürürlüğe giren yeni bildirme usulleri, bu gibi toleransın tekrar vukubulma ihtimalini ortadan kaldırmaktadır.

* Georgia (A.B.D.) B. L.'sından
- 200'üncü kuruluş yıldönümünü kutlamakta olan Georgia B. L.'sı, eski B. L. binasının önündeki parka bir Masonik Abide yerleştirmiş ve açılış buğday, şarap ve yağ döken B. Üs. ve Büyük Görevliler tarafından usulünce yapılmıştır.

* Indiana (A.B.D.) B. L.'sından
- Indiana B. L.'sı B. Üs.'ı J. C. Paxton K., 19 Mayıs saat 15.30'da, George Washington K.'in bir heykelinin açılış törenini yönetti. Bu anıt, Indiana Eyaleti Masonlarının, Indiana halkına bir hediyesidir.

* Prince Edward Adaları (Kanada) B. L.'sından
- B. Sek. Earl MacDonald K.'in raporundan:

1. Üye sayısında eksilme - 1,061
Yekûn üye sayısı - 70,104
2. Loca sayısı - 330
3. Eb. Maş. intikal eden üye sayısı- 1313
4. Satılan yirmi beş - yıl rozeti - 1200
5. Verilen elli yıl bijusu - 148
6. Hürriyet Abidesi restorasyonuna yapılan yardım - 75.000.- dolar
7. Üs. Muh. her yeni Üs. Maso- na bir mektup yazar.
8. Genel Kurula iştirak ücreti 25 dolardan 35 dolara yükseltildi.

OPERAYI SEVERMİSİNİZ ?

M.M.

Soldan sağa: 1) Eskiden cıraqlara denirdi-Sahne-Vurgusuz zarf eki. 2) Bulmaya çalışır-Taşına kara kehribar denir-Çok gelişmiş. 3) Konu-İrlanda (İrlandaca)-Bizim A.P. veya U.P.I.'mız. 4) Spielberg'in unutulmaz filmi-Alçakta buhar bulutu-Puccini'yi severmisiniz? 5) E.E.C.'nin Türkçesi-Bayırı da olur-Tanrıtınmaz. 6) Leyla veya Vecdi-Eski ayak-Neronun bin elli beş'i. 7) Borodin'i severmisiniz?-Tadı ve kemanesi olur. 8) Temelli Allahısmarladır-Dedikodu buraya çıkar. 9) Baş, kafa, reis-Onyedinci harfin adı-Gün bölü yirmidört. 10) Duacı-Osmanlılarda toplama, yağma-İktidardan. 11) Humperdinck'i sever misiniz? 12) Atom no.'su 78 olan ele-

ment-Verdi'yi severmisiniz?-Lamba veya fiş konacak kol. 13) Bir yıldızla gök ekvatoru arasındaki uzaklık-Gemi dolusu (İng.). 14) Mısırlı güneş tanrısı-Alman TL.'si-Operada şarkı-matom'un başı. 15) Zilli kasnakta kursak zarı-İtalyan güzeli.

Yukarıdan aşağıya: 1) Tapınak-Ay parçası manasında isim. 2) Sidik asidi tuzu-Do mi arası-Marmarisin az ötesi. 3) Eğik kesilmiş kenar-Ordunun elektronik aygıt şirketi. 4) Wagner'i severmisiniz? 5) La do geçişi-Fransa ve Belçikadan Kuzey denizine döken nehir-Uluslararası

para örgütü (kıs.). 6) Bir anahtar (müz.)-İngilizce ağırbaşlı, vakarlı-Aynı dilde ıstıryde. 7) Birliktelik kelimesi-İp imalathanesi-Su. 8) Ünvan, sıfat-Son, nihayet-Do takipçisi. 9) Koyu şerbet-Yıkanmış ölü. 10) Erkek veya erkeken-Solak-Durum, vaziyet. 11) Sodyum sembolü-Bazen, sert ve dar papuç yapar. 12) Orhan Veli, Byron veya Baudelaire-Futbol. 13) Puccini'yi severmisiniz? 14) Vurgusuz zarf eki-Yayla, mera-Bir manada, tokalaş. 15) Sütçü Tevye'nin köyü-Giysilerde yapılan küçük yarı.

DOĞRU BİLENLER ARASINDA ÇEKİLECEK KURAYI KAZANAN BİR OKUYUCUMUZA, BİR YILLIK ABONE HEDİYE EDİLECEKTİR. SON GÖNDERME TARİHİ 20 HAZİRAN 1989

NİSAN BULMACASININ ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	M	A	F	E	L		M	A	I	L		E	V	E	T
2	B	A	T	I	Y	A	R	L	I	K		I	K	I	
3	V	A	Ş	A	K		R	A	K	K	A	S	C	A	
4	İ	B	A		E	N	I	K		I		R	A	L	E
5	A	Ç		A	H	N	A		A	G	R	A		E	L
6	D	A	V	A		R	O		Ö	L	S	E	N	I	Z
7	Ü			Z	E		D	I	R	I	L			Y	Z
8	K	A	H	R	O	L	M	A	K		K	A	H	I	N
9	M	A	H	L	A	S		A	R	I		P	A	T	
10	M	E	A				A		I	R	A	H	E		A
11	İ	T	T	I	H	A	D	V	E		T		A	H	R
12	L	A		N	A	M	I		A	H	A	R		D	A
13	A	Y	A	N	B	E	Y	A	N		M	A	H	C	Ü
14	T	I	G		B	R	A	K		M	A	Ş	U	K	A
15	K	A	H	V	E		T	D	K		R	A	K	A	M

ŞAKÜL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 20.000.- TL.

Yurt dışı abone bedeli : 15.- Amerikan Doları.

Abone bedelini, İstanbul, Ankara veya İzmir'de **Lokal kapısındaki vazifelilere** yatırabileceğiniz gibi, adresimize **çekinizi** postalayabilir veya bir **posta havalesi** gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız :

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 30600 İstanbul

..... Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz .....

ŞAKÜL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum. Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir. İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım : ... ..

Adresim : ... ..

... ..

... ..

Telefon No. : ... .. Locam : ... ..